

รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้อาชีวะธรรม
วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี

นางพรสวรรค์ วินิจสร
รองผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
โทร.08 1503 4118
e-mail pornsawanvi@gmail.com

งานวิจัยนี้นำเสนอเพื่อร่วมคัดเลือกและประกวดผลงานวิจัยดีเด่น
ในการประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 15 พ.ศ. 2556
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้วิชาชีพครู วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี

The Model Administrative of Teaching and Learning Styles on Ethical Careers of Minburi Technical College

นางพรสวรรค์ วินิจสร

รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ปีที่ทำวิจัยเสร็จ 2554

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการณ์การจัดการเรียนการสอน อาชีวศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้วิชาชีพครู ที่เสริมสร้างคุณลักษณะพฤติกรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ในงานอาชีพภาคอุตสาหกรรมแก่นักเรียนนักศึกษา และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้วิชาชีพครู ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงพัฒนาแบบมีส่วนร่วม เพื่อศึกษาสังเคราะห์และพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ด้านวิชาชีพที่สามารถปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านพฤติกรรม จริยธรรม ในงานวิชาชีพภาคอุตสาหกรรมให้แก่แก่นักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี ดำเนินการระหว่างภาคเรียนที่ 1/2552 ถึงภาคเรียนที่ 1/2554 สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ของครูกับ อาศัยการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบอาชีวธรรมของครูตัวแทนจากทุก สาขาวิชาที่จัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี บนฐานการมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยของคณะ ผู้บริหาร ครู ผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก จากสถานประกอบการ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา และนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี โดยได้ดำเนินการวิจัย 5 ขั้นตอน ดังนี้ **ขั้นตอนที่ 1** การศึกษาสภาพการณ์การจัดการ เรียนการสอนอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี **ขั้นตอนที่ 2** การสร้างรูปแบบตั้งต้นการบริหารจัดการ เรียนรู้วิชาชีพครู **ขั้นตอนที่ 3** การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้วิชาชีพครู 3.1 กระบวนการ การขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้วิชาชีพครู 3.2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาชีพครู 3.3 การ ประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาชีพครู 3.4 การปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการจัด การเรียนรู้วิชาชีพครู **ขั้นตอนที่ 4** การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้วิชาชีพครู **ขั้นตอนที่ 5** การปรับปรุงและ นำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้วิชาชีพครู

ผลการศึกษาสภาพการณ์จัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี พบว่า วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี จัดการอาชีวศึกษาโดยคำนึงถึงกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ มีความเชี่ยวชาญในการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากสถานประกอบการและจัดการศึกษา ได้ตรงกับ ความต้องการพัฒนาบุคลากรของภาคอุตสาหกรรม บุคลากรครูมีความตั้งใจพัฒนาตนเองให้สามารถยกระดับ คุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยให้สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์แก่นัก เรียนนักศึกษาให้เข้าสู่งานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพบว่าคุณลักษณะพฤติกรรมจริยธรรมที่พึง ประสงค์ในงานวิชาชีพภาคอุตสาหกรรมหรืออาชีวธรรม มี 4 ประการ คือ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่สุจริต จิตอาสา

ผลการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้วิชาชีพครู พบว่า เป็นรูปแบบการบริหารเพื่อ ขับเคลื่อน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะพฤติกรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ในงานวิชาชีพ

ภาคอุตสาหกรรม โดยมีแนวคิดมาจากหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การมีส่วนร่วมของครู ผู้บริหาร นักเรียนนักศึกษาและสถานประกอบการ บริหารงานตามภารกิจของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ **ด้านวิชาการ** ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การประกันคุณภาพการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา **ด้านงบประมาณ** ประกอบด้วย การระดมทรัพยากรจากภายนอก การจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอและเป็นธรรม **ด้านการบริหารงานบุคคล** ประกอบด้วย การพัฒนาครูให้มีความพร้อมในการพัฒนาการเรียนการสอน การสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาแก่ครู **ด้านบริหารงานทั่วไป** ประกอบด้วย การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานภายนอกให้มีส่วนร่วมในด้านการศึกษา ตลอดจนงานด้านธุรการเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ส่วนต่างๆ การบริหารงาน ทั้ง 4 ด้าน นำเข้าสู่การปฏิบัติด้วยวงจร PDCA โดยมีกระบวนการขับเคลื่อน 7 ขั้นตอน คือ 1) สืบค้นจริยธรรมจากคนในอาชีพ 2) รับผิดชอบต่อความรู้แห่งตน 3) อดทนก้าวสู่สนามท้าทายทางความคิด 4) เฟื่องพินิจ แสวงหาหนทางสู่การปฏิบัติ 5) ทดลองจัดจริงพร้อม กับชิมชั้บความรู้ 6) คู่การเค้น เน้น กลั่น เป็นวิธีการ 7) เชี่ยวชาญความเป็น “อาชีพะธรรม” **รูปแบบการจัดการเรียนรู้อาชีพะธรรม** มี 3 รูปแบบ คือ แบบสร้างความดีให้มีผล แบบสืบค้นความดีในงานที่ทำ และแบบ ต้มตำคุณงามความดี (1) **แบบสร้างความดีให้มีผล** : รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมในที่ผู้สอน จัดกิจกรรม กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ เสริมสร้างวินัยในตนเอง อันเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐาน ในงานช่างสามารถมองเห็น สัมผัสได้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น ความสะอาด ความปลอดภัย ความมีระเบียบวินัย เป็นต้น (2) **แบบสืบค้นความดีในงานที่ทำ** : รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนผลิตชิ้นงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่ประยุกต์ความรู้ที่เรียนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยผู้เรียนสามารถสะท้อนอาชีพะธรรมและข้อคิดเชิงธรรมะจากชิ้นงาน โครงการ หรือกิจกรรมนั้นๆ โดยปลูกฝังความรู้คู่สุจริต (3) **แบบต้มคุณงามความดี** : รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนให้ผู้เรียนผลิตชิ้นงานที่บูรณาการความรู้ที่เรียนมาเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น เสริมสร้างพฤติกรรมจิตอาสา โดยผู้เรียนสามารถสะท้อนอาชีพะธรรมและข้อคิดเชิงธรรมะจากชิ้นงานได้

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้อาชีพะธรรม พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปอยู่ในระดับมาก รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้อาชีพะธรรมมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ที่จะนำไปบริหารจัดการจัดการอาชีวศึกษาด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยาลัยเทคนิคมินบุรี เป็นสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่จัดการศึกษาโดยยึดแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนนักศึกษา ด้วยวิธีการสอนคุณธรรมจริยธรรมโดยตรง และสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการสอนแต่ละรายวิชาโดยใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการ (Integrated Instruction) สอนสอดแทรกคุณธรรมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร รวมทั้งการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้วยความร่วมมือของสถานประกอบการ ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีสมรรถนะวิชาชีพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านพฤติกรรม จริยธรรมในงานวิชาชีพตรงกับความต้องการ สามารถเข้าสู่งานของสถานประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลจากการศึกษาสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรฐานสมรรถนะ : ศึกษากรณีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง สาขางานช่างเทคนิคในอาคารขนาดใหญ่ วิทยาลัยเทคนิคมินบุรี (พรสวรรค์ วินิจสร, 2549) พบว่า สัมฤทธิ์ผลด้านผลผลิตหรือคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.792) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องมาจากการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ชุมชน ท้องถิ่น สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา ทำให้ได้บริบทของการทำงานจริง สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมขององค์กรที่สามารถหล่อหลอมและสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและความต้องการของสังคม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 2 คุณธรรมจริยธรรม มีคะแนนสูงสุด ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.773) เนื่องมาจากผู้เรียนมีโอกาสฝึกงานในสถานประกอบการมาก ทำให้ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังระเบียบวินัยของการทำงานจากสภาพการทำงานจริง ได้ทำงานกับผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะสูงเป็นจำนวนมาก ทำให้ได้พัฒนาด้านวุฒิภาวะ คุณธรรม จริยธรรม ได้เร็วกว่าผู้เรียนที่เรียน ในระบบปกติผลการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่า สถานประกอบการซึ่งประกอบด้วยผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึกและผู้สำเร็จการศึกษาหรือผู้เรียนในระบบทวิภาคี สามารถเป็นแม่แบบที่จะกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ในงานอาชีพ ให้ครูนำไปถ่ายทอดปลูกฝังแก่นักเรียนนักศึกษาในระบบปกติได้

ผนวกกับนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับแผนกวิชาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 ตามมาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ตลอดจนจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพและคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับงานวิชาชีพ

ผู้วิจัยในฐานะรองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ มีหน้าที่บริหารงานความร่วมมือ แสวงหาระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสถานประกอบการมาร่วมจัดการอาชีวศึกษา รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมของสถานศึกษา จึงมุ่งมั่นที่จะยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยให้สูงยิ่งขึ้นด้วยการศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างงานวิจัยนวัตกรรม พัฒนาระบบการเรียนรู้ (Learning Process) ของครูผ่านเงื่อนไข (กระบวนการในการบริหารจัดการ) สู่การปฏิบัติการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะเป็น “อาชีวะธรรม” ซึ่งเน้นฐานสมรรถนะตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ควบคู่กับการเสริมสร้างคุณลักษณะ พฤติกรรม จริยธรรมในงานอาชีพภาคอุตสาหกรรมแก่นักเรียนนักศึกษาให้มีความพร้อมทั้งคุณลักษณะด้านวิชาชีพและคุณธรรมจริยธรรมตามความต้องการของสถานประกอบการ พร้อมเข้าสู่งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการอาชีวศึกษาในด้านอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการณ์จัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้อาชีวะธรรมที่เสริมสร้างคุณลักษณะพฤติกรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ในงานอาชีพภาคอุตสาหกรรมแก่นักเรียนนักศึกษา
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้อาชีวะธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงพัฒนาแบบมีส่วนร่วม เพื่อศึกษาสังเคราะห์และพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ด้านวิชาชีพที่สามารถปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านพฤติกรรมจริยธรรมในงานอาชีพภาคอุตสาหกรรม ให้แก่นักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี ดำเนินการระหว่างภาคเรียนที่ 1/2552 ถึงภาคเรียนที่ 1/2554 สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ของครูกับอำนวยการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบอาชีวะธรรมของครูตัวแทนจากทุกสาขาวิชาที่จัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี บนฐานการมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยของคณะผู้บริหาร ครู ผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก จากสถานประกอบการ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา และนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี โดยได้ดำเนินการวิจัย 5 ขั้นตอนดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการณ์การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี
- ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบตั้งต้นการบริหารจัดการเรียนรู้อาชีวะธรรม
- ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้อาชีวะธรรม
 - 3.1 กระบวนการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้อาชีวะธรรม
 - 3.2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้อาชีวะธรรม
 - 3.3 การประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้อาชีวะธรรม
 - 3.4 การปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้อาชีวะธรรม
- ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้อาชีวะธรรม
- ขั้นตอนที่ 5 การปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ อาชีวะธรรม

ผลการวิจัย

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาสภาพการณ์จัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี

จากการศึกษาวิจัยในขั้นตอนที่ 1 จากการศึกษาพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 พบว่าการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้โดยรูปแบบดังต่อไปนี้ (1) การศึกษาในระบบเป็นการจัดการ ศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลัก โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษาหลักสูตร ระยะเวลา การวัดและการประเมินผล ที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา

ที่แน่นอน (2) การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่น ในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลาการวัดและประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลและละกลุ่ม (3) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันสามารถจัดการศึกษาในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ ทั้งนี้ต้องมุ่งเน้นการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ยังพบว่าคุณลักษณะพฤติกรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ในงานวิชาชีพหรืออาชีพะธรรม มี 4 ประการคือ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่สุจริต จิตอาสา

2. ผลการพัฒนาแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้อาชีวะธรรมที่เสริมสร้างคุณลักษณะ พฤติกรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ในงานอาชีพ ภาคอุตสาหกรรมแก่นักเรียนนักศึกษา

จากการศึกษาวิจัยในขั้นตอนที่ 1-2 พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้อาชีวะธรรม และรูปแบบการจัดการเรียนรู้อาชีวะธรรม ดังนี้

1) รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้อาชีวะธรรม

รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้อาชีวะธรรม เป็นรูปแบบการบริหารเพื่อขับเคลื่อนการ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะพฤติกรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ในงานวิชาชีพภาคอุตสาหกรรม โดยมีแนวคิดมาจากหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การมีส่วนร่วมของครู ผู้บริหาร นักเรียนนักศึกษาและสถานประกอบการ บริหารงานตามภารกิจ ของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป ดังนี้

ด้านวิชาการ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การประกันคุณภาพการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้านงบประมาณ ประกอบด้วย การระดมทรัพยากรจากภายนอก การจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอและเป็นธรรม

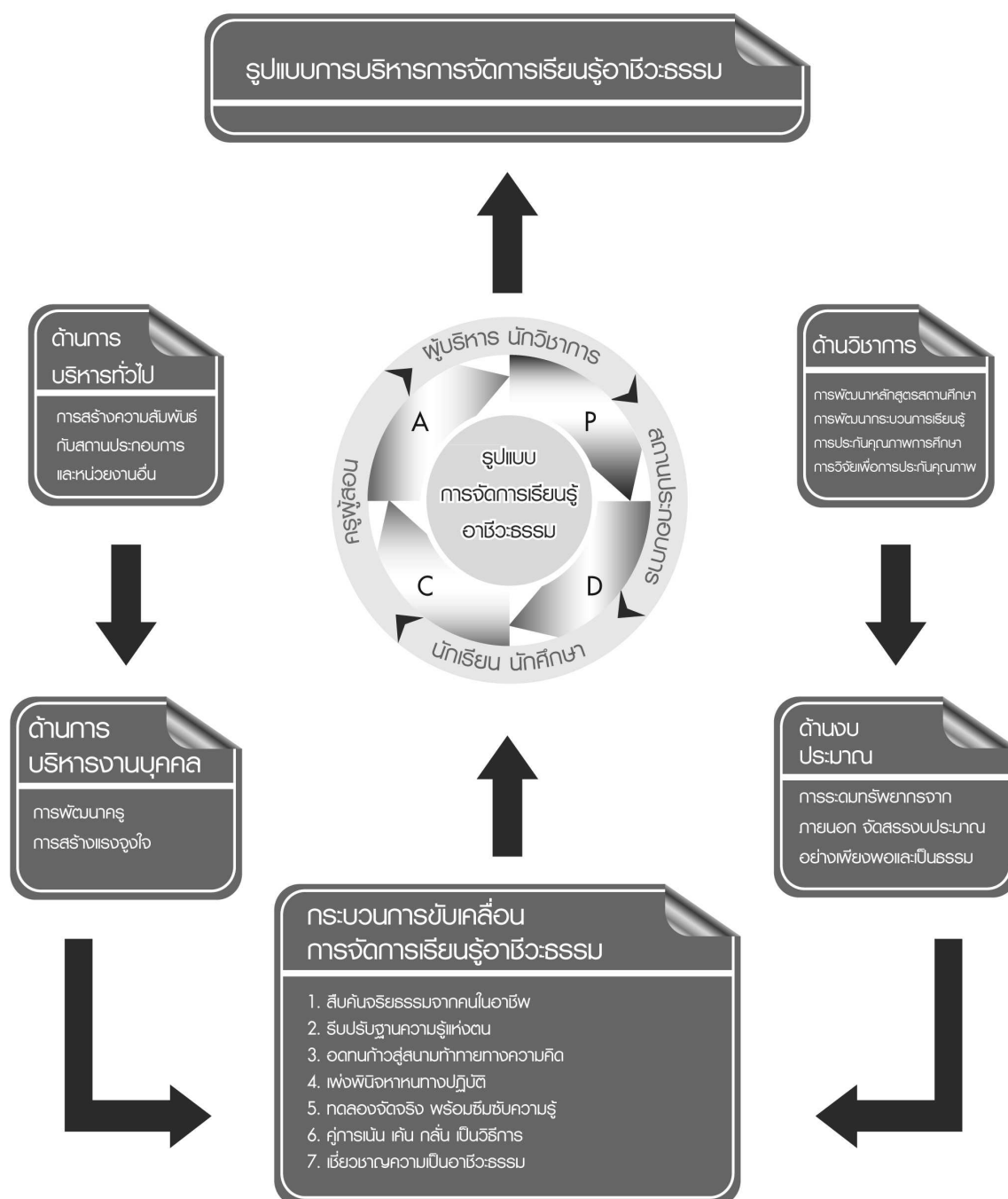
ด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย การพัฒนาครูให้มีความพร้อมในการพัฒนา การเรียนการสอน การสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาแก่ครู

ด้านบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานภายนอกให้มีส่วนร่วมในด้านการศึกษา ตลอดจนงานด้านธุรการเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ส่วนต่าง ๆ

การบริหารงานทั้ง 4 ด้าน นำเข้าสู่การปฏิบัติด้วยวงจร PDCA โดยมีกระบวนการขับเคลื่อน 7 ขั้นตอน คือ

- 1) สืบค้นจริยธรรมจากคนในอาชีพ
- 2) เรียบเรียงความรู้แห่งตน
- 3) อดทนก้าวสู่สนามท้าทายทางความคิด
- 4) เฟื่องพินิจ แสวงหาหนทางสู่การปฏิบัติ
- 5) ทดลองจัดจริง พร้อมกับซึมซับความรู้
- 6) คู่การเค้น เน้น กลั่น เป็นวิธีการ
- 7) เชี่ยวชาญความเป็น “อาชีวะธรรม”

สรุป รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้อาชีวะธรรมตามแผนภูมิที่ 1 ดังนี้

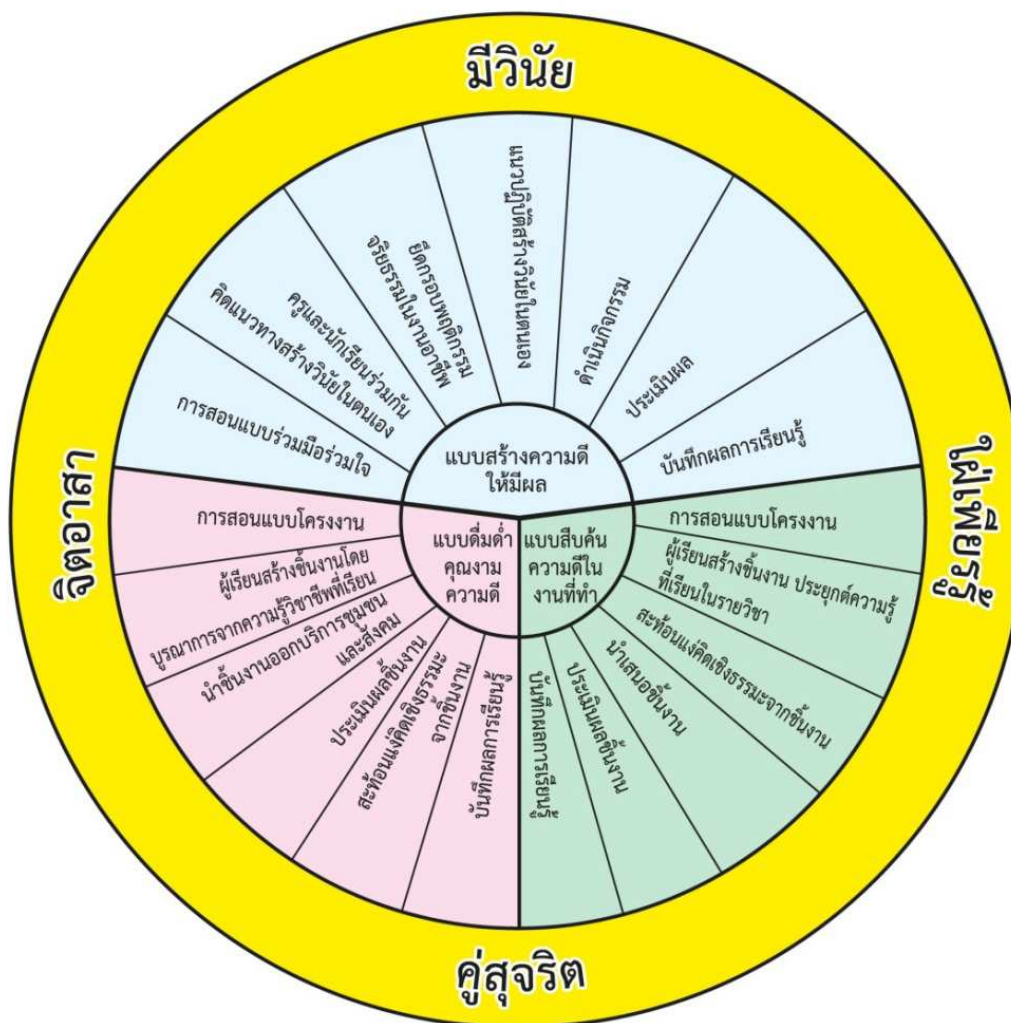

แผนภูมิที่ 1 รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้อาชีวะธรรม

2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้อาชีพะธรรม

รูปแบบการจัดการเรียนรู้อาชีพะธรรมมี 3 รูปแบบ คือแบบสร้างความดีให้มีผล แบบสืบทอดความดีในงานที่ทำ และแบบตีมูลค่าคุณงามความดี สรุปรูปแบบตามแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้อาชีพะธรรม

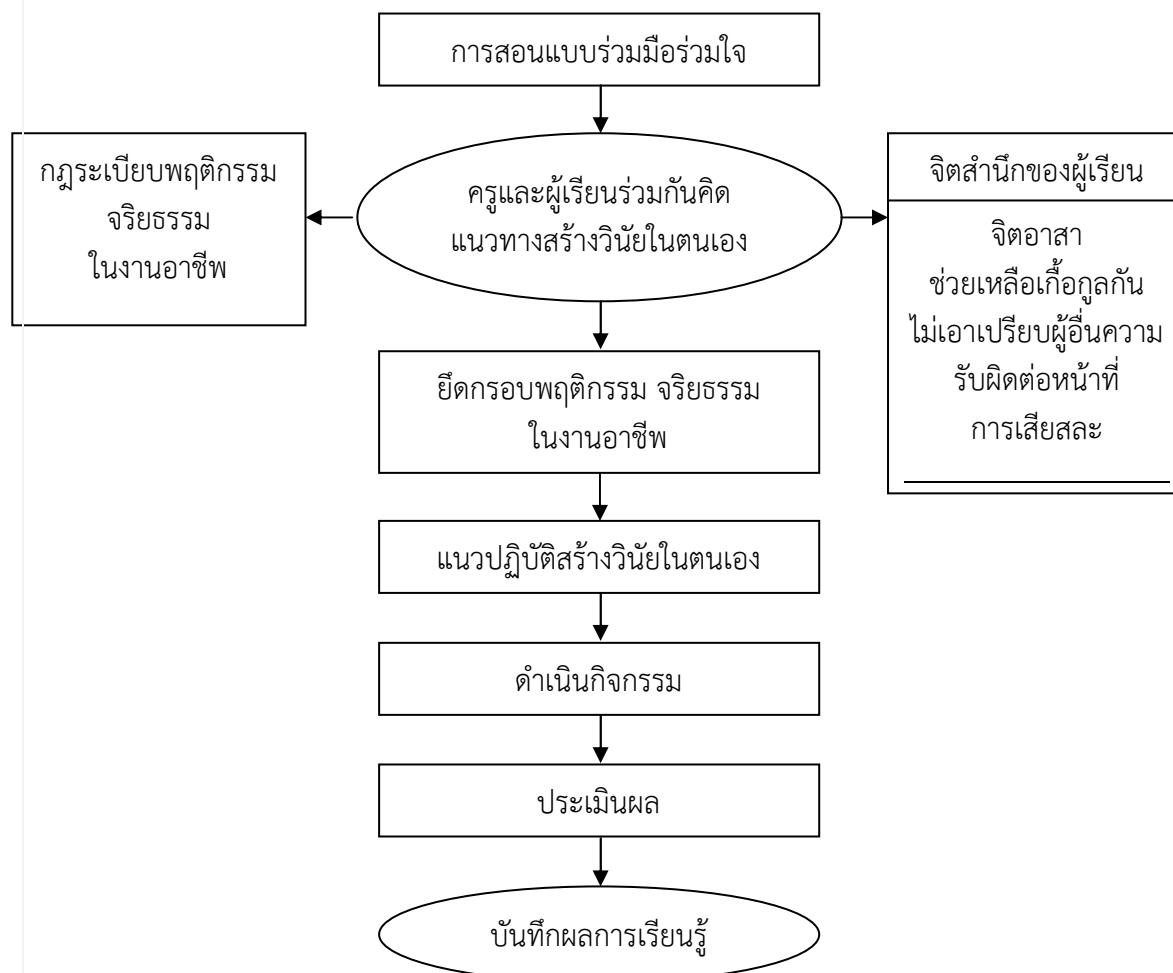
(1) **แบบสร้างความคิดดีให้มีผล:** รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจที่ผู้สอนจัดกิจกรรม กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ เสริมสร้างวินัยในตนเอง อันเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานในงานช่างสามารถมองเห็น สัมผัสได้ว่าเป็นรูปธรรม เช่น ความสะอาด ความปลอดภัย ความมีระเบียบวินัย เป็นต้น

จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อสร้างพฤติกรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ เน้นเสริมสร้างวินัยให้แก่ผู้เรียนในการเรียนรายวิชาต่าง ๆ

กิจกรรมการเรียนรู้ ใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมใจจัดกิจกรรมเพื่อกำหนดแนวปฏิบัติ

ร่วมกันภายใต้เงื่อนไขของกฎระเบียบและจิตสำนึกของผู้เรียนมี 6 ขั้นตอน คือ 1) ครูและผู้เรียนร่วมกันคิดแนวทางสร้างวินัยในตนเอง 2) ยึดกรอบพฤติกรรม จริยธรรมในงานอาชีพ 3) แนวปฏิบัติสร้างวินัยในตนเอง 4) ดำเนินกิจกรรม 5) ประเมินผล 6) บันทึกผลการเรียนรู้

การวัดผลและประเมินผล ตรวจสอบจากแบบสังเกตพฤติกรรมก่อน ระหว่าง และหลังทำกิจกรรม

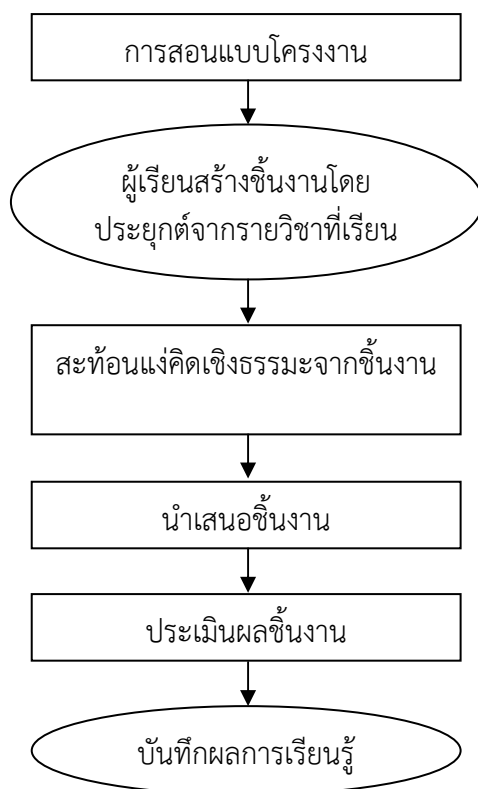
แผนภูมิที่ 3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้อาชีพวิชาชีพ : แบบสร้างความดีให้มีผล

(2) **แบบสืบค้นความดีในงานที่ทำ:** รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนผลิตชิ้นงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่ประยุกต์ความรู้ที่เรียนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยผู้เรียนสามารถสะท้อนอาชีพ ธรรมและข้อคิดเชิงธรรมะจากชิ้นงาน โครงการ หรือกิจกรรมนั้นๆ โดยปลูกฝังความรู้คู่สุจริต

จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนผลิตชิ้นงานโดยประยุกต์ความรู้ที่เรียนในรายวิชา เสริมสร้างพฤติกรรม ใฝ่เรียนรู้และความสุจริต แล้วสะท้อนข้อคิดเชิงธรรมะจากชิ้นงาน

กิจกรรมการเรียนรู้ ใช้วิธีการสอนแบบโครงการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนผลิตชิ้นงานจากความรู้ที่เรียนในรายวิชาที่สอนแล้วสะท้อนข้อคิดเชิงธรรมะจากชิ้นงานนั้นวิธีสอนมี 5 ขั้นตอน คือ 1) ผู้เรียนสร้างชิ้นงานโดยประยุกต์จากรายวิชาที่เรียน 2) สะท้อนแง่คิดเชิงธรรมะจากชิ้นงาน 3) นำเสนอชิ้นงาน 4) ประเมินผลชิ้นงาน 5) บันทึกผลการเรียนรู้

การวัดผลและประเมินผล จากชิ้นงานและการนำเสนอผลงาน

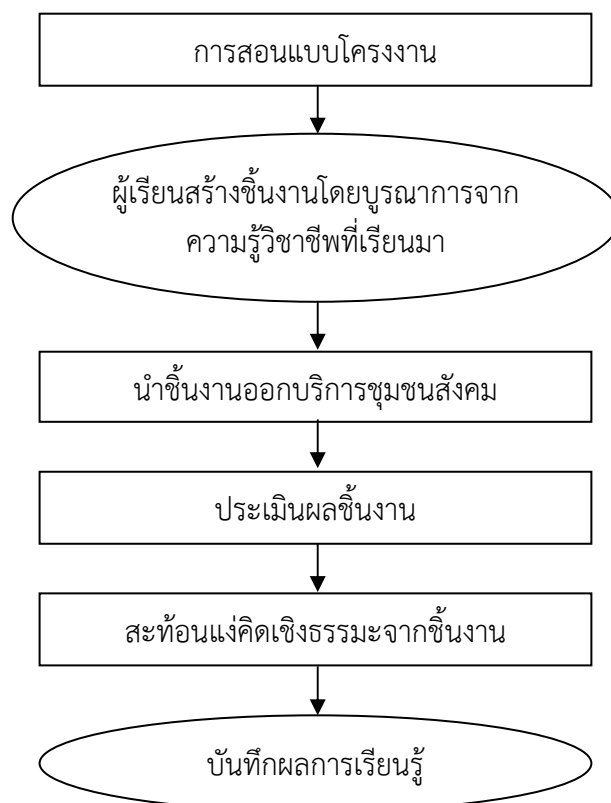
แผนภูมิที่4 รูปแบบการจัดการเรียนรู้อาชีวะธรรม : แบบสืบค้นความดีในงานที่ทำ

(3) **แบบเต็มค่าคุณงามความดี:** รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนให้ผู้เรียนผลิตชิ้นงานที่บูรณาการความรู้ที่เรียนมา เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น เสริมสร้างพฤติกรรมจิตอาสา โดยผู้เรียนสามารถสะท้อนอาชีวะธรรมและข้อคิดเชิงธรรมะจากชิ้นงานได้

จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนผลิตชิ้นงานจากการบูรณาการความรู้ในวิชาชีพออกบริการชุมชนและสังคมเน้นเสริมสร้างพฤติกรรมจิตอาสา

กิจกรรมการเรียนรู้ ใช้วิธีการสอนแบบโครงงานให้ผู้เรียนผลิตชิ้นงานโดยบูรณาการความรู้ทางวิชาชีพ นำออกบริการสู่ชุมชนสังคมและสะท้อนข้อคิดเชิงธรรมะจากชิ้นงาน วิธีสอนมี 5 ขั้นตอน คือ 1) ผู้เรียนสร้างชิ้นงานโดยบูรณาการจากความรู้วิชาชีพที่เรียนมา 2) นำชิ้นงานออกบริการชุมชนสังคม 3) ประเมินผลชิ้นงาน 4) สะท้อนแง่คิดเชิงธรรมะจากชิ้นงาน 5) บันทึกผลการเรียนรู้

การวัดผลและประเมินผล จากการประเมินของ ชุมชน สังคม

แผนภูมิที่ 5 รูปแบบการจัดการเรียนรู้อาชีพะธรรม:แบบต็มต่าคุณงามความดี

ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้อาชีพะธรรมพบว่า คุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้อาชีพะธรรมทั้ง 3 รูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีวินัย ใฝ่เพียรรู้ คู่สุจริต จิตอาสา ให้แก่นักเรียนนักศึกษาอยู่ในระดับมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนักศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนักเรียนนักศึกษามีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนรู้อาชีพะธรรมอยู่ในระดับมากทั้งในด้านทำให้สนใจเรียน มีความเหมาะสมกับนักเรียนนักศึกษา ตลอดจนสามารถส่งเสริมพัฒนาความรู้ รวมทั้งพัฒนาคุณภาพนักเรียนนักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม

3.ผลการประเมินรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้อาชีพะธรรม

การตรวจสอบและประเมินรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้อาชีพะธรรม พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปอยู่ในระดับมาก

รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ที่จะนำไปบริหารจัดการอาชีวศึกษาด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

การนำผลงานวิจัยไปประยุกต์ใช้

การประยุกต์ผลงานวิจัยให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การศึกษา พ.ศ.2556-2558

นำรูปแบบบริหารการจัดการเรียนรู้อาชีวะธรรมไปบริหารจัดการคุณภาพการเรียนการสอนของครู สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การยกระดับวิชาชีพครูให้สอนอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมตามความต้องการของสถานประกอบการ

การเผยแพร่และรางวัลที่ได้รับ

ผลงานวิจัยเคยได้รับการเผยแพร่และตีพิมพ์

1. บทความอาชีวะธรรม โดย นางพรสวรรค์ วินิจสร เผยแพร่ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน หน้า 7 เมื่อวันที่อาทิตย์ที่ 29 พฤษภาคม 2554
2. บทความอาชีวะธรรม โดย นางพรสวรรค์ วินิจสร เผยแพร่ในหนังสืออาชีวะสร้างชาติ เล่มที่ 1 เดือนมกราคม 2554 หน้า 33-42 โดยสำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พิมพ์ครั้งแรก จำนวน 1000 เล่ม
3. เอกสารสรุปองค์ความรู้ “กระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อาชีวะธรรม” โดย นางพรสวรรค์ วินิจสร สนับสนุนโดยศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) 148 หน้า พิมพ์จำนวน 100 เล่ม เพื่อเผยแพร่ในการจัดนิทรรศการ
4. วันที่ 10 กันยายน 2552 จัดกิจกรรมเผยแพร่องค์ความรู้อาชีวะธรรม แก่ครูสังกัดอาชีวศึกษากรุงเทพ กว่า 11 แห่ง
5. แสดงนิทรรศการอาชีวะธรรม ในงานมินบุรีปริทรรศน์ ปีการศึกษา 2552 วันที่ 22-23 มกราคม 2553 และปีการศึกษา 2553 วันที่ 19-20 มกราคม 2554
6. เผยแพร่ใน ThaiPR.Net ภาพข่าว : โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เมื่อวันที่จันทร์ที่ 1 มิถุนายน 2552 เวลา 16:43:03 น.
7. เผยแพร่ใน www.QQACC.com
8. เผยแพร่ในเว็บไซต์ของศูนย์คุณธรรม เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2553
9. เผยแพร่ในเว็บไซต์ของวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี www.minburi.ac.th ตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 จนถึงปัจจุบัน

ผลงานวิจัยเคยได้รับรางวัล

รางวัลเหรียญทองแดง จากการประกวดผลงานหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม “การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้แบบอาชีวะธรรม” ของสำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา พ.ศ. 2554

คำสำคัญของงานวิจัย

รูปแบบการบริหาร
การจัดการเรียนรู้
อาชีวะธรรม